

Cubillo i la constància

Xavier Vinader

“La constància de Cubillo, que a pesar de les seves limitacions físiques ha continuat lluitant per arribar a esbrinar tota la trama que es va muntar contra ell, i l’eficàcia jurídica del seu advocat, Alfonso Barreda Salamanca, han tingut a la fi el premi que es mereixien.”

El jutge Carlos Divar va firmar el document precisament el passat dia dels Innocents, però la decisió que havia pres no tenia res de broma. El titular del jutjat número 4 de l’Audiència Nacional va ordenar reobrir les investigacions referides a l’atemptat sofert per Antoni Cubillo, dirigent del desaparegut Movimiento para la Autodeterminación e Independencia del Archipiélago Canario (MPAIAC) al mes d’abril de 1978. El pas següent a partir d’ara serà que el Ministeri de Justícia i Interior enviï una comissió rogatòria a Argèlia, país on vivia Cubillo en el moment de l’atemptat, per reclamar les proves i els documents acumulats pels jutges algerians en el curs de les seves investigacions sobre aquella temptativa d’assassinat.

El magistrat també ha demanat la totalitat dels sumaris instruits anys enrere en diferents jutjats i una relació completa dels funcionaris de policia que formaven part de la Brigada Central d’Informació als anys 1977-78, quan la manava el comissari Roberto Conesa. El mecanisme que s’ha posat en marxa recorda els inicis judicials del cas Segundo Marey. De segur que el tema donarà molt a parlar.

Antonio León Cubillo Ferreira era en aquella època un advocat laboralista de Tenerife que havia fugit a Alger, ciutat des d’on dirigia el MPAIAC i que era terriblement conegut a conseqüència de les seves emissions incendiàries a través de l’emissora La Voz de Canarias Libre, instal·lada amb el vist-i-plau del règim del general Huari Boumediene.

La tarda del 5 d’abril de 1978, Antonio Cubillo va entrar al portal de casa seva —el 14 del carrer de Pequín— a la mateixa hora que ho feia sempre. Però quan pujava a l’ascensor, dos desconeguts que estaven a l’aguait li van donar una colla de punyalades al ventre i al tòrax utilitzant un instrument tan singular com és un ganivet de pesca submarina. Els seus agressors el degueren deixar per mig mort però la intervenció d’una veïna i el seu ràpid trasllat a un hospital proper —on va arribar pràcticament sense pols i amb quatre litres de sang menys— li van salvar la vida. De resultes de l’atemptat, Cubillo va quedar hemiplègic i des de llavors només es pot desplaçar amb l’ajuda de bastons.

Tan sols 8 hores després dels fets, la policia algeriana localitzava i detenia en l’hotel on estaven allotjats Juan Antonio Alfonso i José Luis Cortés, els dos autors materials de l’atemptat. Un havia passat per la Bripac —paracaigudistes— i estava especialitzat en el ganivet de combat. L’altre havia estat legionari. Els dos van cantar de pla que havien estat enviats

Cubillo en una imatge de 1988. Es reobrirà el cas pel seu atemptat.

per la policia espanyola per matar Cubillo. L’home que els havia reclutat era José Luis Espinosa, un infiltrat i confident del comissari Roberto Conesa, vertader cervell de tota l’operació. Els tribunals algerians van condemnar Juan Antonio Alfonso a mort i José Luis Cortés a vint anys, però tots dos van ser indultats set anys després i posats en llibertat. Espinosa va ser finalment detingut el 1988 a Espanya i condemnat a vint anys en una sentència de l’Audiència Nacional que recomanava investigar a fons qui eren “els homes que hi havia darrere” la temptativa d’assassinat.

La constància de Cubillo, que a pesar de les seves limitacions físiques ha continuat lluitant per arribar a esbrinar tota la trama que es va muntar contra ell, i l’eficàcia jurídica del seu advocat, Alfonso Barreda Salamanca, han tingut a la fi el premi que es mereixien. El dirigent independentista canari —actual president de la formació anomenada Congrés Nacional Canari— ha deixat clar que ell no busca diners ni indemnitzacions. Que tan sols vol arribar a saber qui varen ser els vertaders responsables del seu atemptat. Algun, com el comissari Roberto Conesa, ja són morts, però molts altres continuen actius. I el ministre de Governació de l’època, Rodolfo Martín Villa, continua fent la viu viu en el món polític com si mai no hagués trencat un plat.